

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

5. De remedijs contra superbiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

quia nimirum contemnit alios, aut vult se ab alijs vt excellentem tractari, & de contrario dolet. His omnibus speciebus, & modis fit superbia, quorum cuique erunt exempla facilia: est enim communissima materia. Est autem notandum, quod non semper superbia est mortale, imò frequenter est veniale: est enim mortale in tribus casibus.

Vnus est, cum quis ita superbit, vt Dei habeat contemptum: tunc autem est Dei cōemptus, cum, quod à Deo habet homo, existimat non habere, aut vult ita ab alijs existimari, aut desiderat, aut dolet de eo, aut se Deo æquat, vel anteponit. Talis superbia mortale grauissimum est.

Secundo, cum homo ita appetit suam excellentiam, vt sit paratus Dei præceptum transgredi, & mortaliter peccare potius, quam à sua excellentia cadere.

Tertio, cum sequitur iniuria proximi notabilis, putà, inhonorat, infamat grauitè, vel alia iniuria, quæ mortalis culpa est, afficit. Alijs modis superbia commissa veniale est, sed valde periculosum, quia radix est multorum malorum, & impeditiuum bonorum spiritualium: & meritò: nam, qui se replet excellentia, dignus est, vt à Deo bono spirituali non repleatur, sicut humilitas multa à Deo impetrat, quia per eam homo vacuum coram Deo se representat. Religiosis autem multum est nociua superbia, & spiritualis profectus multum impeditiua.

De remedijs contra superbiam.

CAPVT V.

Multa sunt remedia contra superbiam, inter quæ maxime ad rem mihi facere videntur ista quatuor.

Primum est, si homo consideraret, quæ parua sunt bona, in quibus superbit, & quàm minimus sit ipse respectu aliorum. Si superbit homo de scientia, de fortitudine, de nobilitate, de potentia, consideret, quot sint in mundo ipso excellentiores; quod si non inuenit, consideret vel dæmones inferni, qui cum sint inimici Dei, excedunt omnes homines excessu valde magno in bonis naturalibus. Consideret Angelos bonos. Denique consideret alios se maiores.

Secundum est, si consideret, quod omne bonum accepit à Deo, nec est suum, sed Dei, quod potuisset Deus alijs communicare, qui melius ipso vterentur.

Ter-

Tertium est, si consideret, quàm odiosus sit superbus, nõ salum Deo, qui superbis resistit, sed hominibus, qui interius maxime superbiam detestantur, & etiam ipsimet superbi alios superbos ferre non possunt.

Quartum est, si consideret homo, quoties se priuet bonis spiritualibus, & quàm incapax se faciat gratiæ, & donorum spiritualium ob superbiam, quam nihil lucretur ob eam: quid enim habet ex hoc, quòd se magnum existimat, aut ab aliis vult existimari: si enim alij non existimant, sua voluntate id efficere non poterit. Istæ sunt considerationes multum vales contra superbiam, & si his homo adiungat exercitium actus humilitatis, cum diuina gratia præualebit, vique contra vitium hoc, & multum in bono proficiet; & virtutes, & bona, quæ habet, pulchriora erunt: superbia enim maculat, & deturpat omne bonum hominis.

De vana gloria, & quid sit.

CAPVT VI.

VAna gloria, sicut præsumptio, & ambitio, ex superbia nascitur. Est autem vana gloria *appetitus gloriæ inordinatus.*

Sunt tres partes.

Prima est, *appetitus*: est enim vana gloria, quædam volitio, seu desiderium, aut complacentia, qui actus voluntatis sunt.

Secunda pars est, *gloriæ*: appetere enim non quæcumque rem, sed gloriam, spectat ad vanam gloriam. In cuius gratiam nota, esse differentiam inter ista, famam, laudem, honorem, & gloriam: fama enim est bona opinio, quæ habetur alicuius: ille enim dicitur habere famam, qui sui habet apud alios bonam existimationem, & opinionem. Mala fama, non fama, sed infamia dicenda. Laus verò est sermo manifestans alicuius boni excellentiam: laudamus enim, cum alicuius excellentiam manifestamus. Honor verò, est reuerentia exhibita alicuius testimonium alicuius excellentiæ ipsius, & maxime virtutum. Gloria verò, est clara cum laude notitia, id est, fama coniuncta cum laude. Appetere ergo hanc gloriam, est vana gloriæ. Et in hoc differt Vana gloria a Superbia: Superbia enim

appetit